

INVĂȚĂTORUL

ORG. ASOC. INVĂȚĂTORILOR ROMÂNI DIN ARDEAL, BANAT, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ
REVISTĂ PEDAGOGICĂ SOCIALĂ.

Al VII-lea congres învățătoresc în Timișoara.

Comitetul central al Asociațiunii Învățătorilor români din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș și Comitetul central al Societății „Fondului Gheorghe Lazăr” prin aceasta convoacă a VII-lea adunare generală ordinară a Asociației și a 5-a adunare generală a „Fondului Gheorghe Lazăr”, pe zilele de 6, 7, și 8 Septembrie a. c. în Timișoara, sala Prefecturii, județene cu următoarea ordine de zi:

I. Ședința Asociației în 6 Septembrie

Participarea la serviciul divin. La ora 10 a. m. deschiderea adunării generale. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea delegațiilor și designarea a doi secretari de ședință. Raportul Comitetului central. Raportul casierului general și prezentarea proiectului de buget pentru anul 1925—26. Raportul redacției și administrației revistei „Învățătorul”. Alegerea comisiunilor pentru cenzurarea rapoartelor. Legea învățământului primar și aplicarea ei. Masă comună.

II. Ședința „Fondului G. Lazăr” la 6 Septembrie.

La ora 4 p. m. deschiderea adunării. Raportul comitetului. Raportul casierului general. Raportul directorului administrativ al Căminului „Casa Învățătorilor” din Cluj și gestiunea Institutului pe anul 1924—25. Alegerea comisiunilor verificatoare: pentru gestiunea casierului general, pentru gestiunea Căminului.

III. Ședința a 2-a a „Asociației” la 7 Septembrie.

Situația materială a corpului didactic primar. Raportele comisiunilor de sub punctul 7. Unificarea organizațiilor învățătoresți din România. Propuneri. Ședința consiliului general pentru alegerea comitetului central al „Asociației” pe timp de trei ani.

IV. Ședința a 2-a a „Fondului G. Lazăr“ la 7 Sept.

Rapoartele comisiunilor. Propuneri.

În ziua următoare 8 Septembrie, congresiștii vor vizita instituțiile culturale și industriale din Timișoara și se va face o excursie la uzinele de fer de la „Reșița“.

Adunarea generală a „Asociației“ va fi precedată de o ședință a Consiliului general. În vederea schimbării comitetului central secțiile județene vor lua măsuri, ca membrii delegați în consiliul general al „Asociației“ potrivit art. 15 din statute, să ia parte negreșit la congres, având fiecare delegație în scris de la președintele secției. Secțiile județene se vor îngriji ca până la data congresului să-și reînnoiască comitetul și să delege noi membri în Consiliul general, dacă cei actuali au vechimea de trei ani. (Vezi art. 18 din statute.)

Propunerile pentru adunarea generală se vor înainta Biroului „Asociației“ Cluj, „Casa Învățătorilor“, cu 8 zile înainte de adunarea generală.

Congresiștii vor avea reducere de 75 la sută pe C. F. R. Fiecare participant va plăti la plecare jumătate bilet, care va servi și la reîntoarcere.

Sosirea și primirea comitetului central în gara Timișoara va fi la 5 Septembrie.

Cluj, la 1 Aug. 1925.

Dr. Gh. Vilt
preș. F. Gh. Lazăr.

Andrei Pora
secretar F. Gh. Lazăr.

Traian Șuteu
preș. Asociației.

G. Almașianu
secretarul gen. al Asoc.

Raportul general

al Comitetului central al Asociației învățătorilor români din Ardeal, Banat și părțile ungurene pe anul școlar 1924—1925.

Onorat Congres!

Suntem fericiți și simțim o deosebită bucurie, când după trecerea unui an de zile ne vedem din nou strânși la oaltă. Zilele consacrate de Asociația noastră pentru astfel de întruniri, sunt cu drept cuvânt zile de sărbătoare pentru învățătorime. În aceste zile, muncitorii în ogorul culturai unui neam văd prilejul cel mai prielnic de a-și manifesta forța, de a ne da seamă de toate ajunsurile și neajunsurile școlai ce conducem, de a ne

bucură de rezultatele atinse prin muncă și a ne consolă de pedecile, greutățile și chiar nedreptățile, ce uneori ne stau în cale și ne amăresc sufletul în mijlocul muncii, ce chemați suntem a o desăvârși pentru ajungerea idealului de mai bine. Mai mult de cât atât, învățătorii adunați la un loc sunt în situația de a face o analiză amănunțită stărei în care se află, necesităților, care îi preocupă și în sfârșit a află soluțiile cele mai firești pentru toate chestiunile și problemele ce sunt ridicate la suprafață de viața școlară și învățătorescă. Acest complex al ideilor și tendințelor generale învățătoresți desigur nicăiri nu-și poate află expresia atât de fidelă și curată, ca în întrunirile (congresele) noastre generale. De aici rezultă și necesitatea, ca masele învățătoresți barăm odată într'un an să se vadă împreună, să discute, să se bucure de realizarea hotărârilor antecedente și înviorându-se să primească o nouă forță, un nou indemn pentru a putea duce la îndeplinire altele.

În acest gând și simțire vedem întrunită învățătorimea de dincoace de Carpați în al șaptelea (VII.) congres al său.

Precum în adunările noastre generale precedente totdeauna am crezut n.cesar, ca în raportul nostru general, înainte de a trece în revistă așa zisa dare de seamă despre activitatea desfășurată în cursul unui an, să ne ocupăm și câte de o idee călăuzitoare, pentru a pune în fața învățătorimii câteva principii de ordin general, a căror observare, singură e în măsură a asigură și garantă expresia eficace a puterii unei tagme organizate; intocmai și de data aceasta, înainte de a înșiră în acest raport isprăvile îndeplinite de către diferitele organe constitutive ale Asociației noastre, pentru a pune în mișcare și a face mai conștient față de organizația sa și pe cel din urmă membru, vom răspunde la o întrebare pusă tot de noi, anume: *Carl sunt criteriile ce determină puterea de viață și în consecință respectul dinafură față de o organizație profesională?*

Învățătorimea română din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș pentru a se împune, pentru a se manifestă ca o forță de viață în ale școalei, de lungi decenii a avut o singură dorință de a-și putea înșiră rândurile într'o organizație cu cadre cât mai largi. Realizarea acestei dorinți a fost însă posibilă — dupăcum e îndeobote cunoscut — numai când a sosit împlinirea vremurilor, când pentru școala românească de pe aceste plaiuri a răsărit o nouă eră de viață, prielnică desvoltării conform aspirațiilor și idealurilor ei speciale și naturale. Astfel înainte de această cu șapte ani ni-a fost dat să vedem punându-se bazele Asociației noastre. Puținele reuniuni învățătoresți și organizații, ce existau până la aceasta dată, slăbite și vecinic șicinate în mersul lor de un amestec străin, deodată și-au văzut recăpătată libertatea de acțiune și adunându-se învățătorii de pe toate plaiurile eliberate la un singur loc, au hotărât unirea lor într'o organizație profesională mare și puternică, de care mainainte n'am

avut. S'au adunat învățătorii și au făcut acest lucru conduși de o putere și de un simț instinctiv, care le șoptea, că mulți la olaltă mult vor putea să facă. *Așadar primul criteriu, ce e chemat să pună în evidență forța de viață a unei organizații, este numărul membrilor ce o alcătuiesc.* Mii de suflete și de inimi bătând pentru același ideal și conduse de același gând, nu se poate, de cât mai de grabă sau mai târziu să răzbească orice pedeci. O astfel de voință colectivă e chemată a-și impune părerile bune și convingerile drepte față de ori și cine. Cu cât numărul membrilor unei organizații profesionale este mai mare, cu atât se face mai bine dovada justeții dorințelor ce reprezintă și scopurilor ce se urmăresc din partea acelei organizații. O organizație cu ramificări întinse și cu un considerabil număr de membri e în situația, ca în tot locul și totdeauna să poată da semne de viață și ca atare să se impună. Sub aspectul numărului membrilor, Asociația noastră cu drept cuvânt poate fi socotită de o forță, care, dacă pe lângă aceasta mai întrunește și criteriile de mai jos, atunci cuvântul său între orice împrejurări trebuie să fie ascultat.

Un al doilea criteriu, în care rezidă puterea de viață a unei organizații profesionale, stă în puterea și hotărârea de acțiune a elementelor puse fie la conducerea generală fie la conducerea subdiviziunilor organizației. În cazul nostru masele învățătoresci vor ști și trebuie să ridice în fruntea Asociației, precum și în fruntea fiecărei secții județene în parte, elementele cele mai devotate, desinteresate și capabile de a cuprinde cu mintea lor rostul adevărat al tendințelor și dorințelor învățătoresci. Pentru aceste dorințe și tendințe să se afle forma de concentrare și concretizare potrivită de a servi interesului general școlar. Devotamentul persoanelor conducătoare se va manifesta în dragostea cu care vor ști să îmbrățișeze interesul și doleanțele juste ale membrilor organizației ce conduc, apărând cu zel cea ce e de apărut și lucrând cu abnegație pentru tot cea ce servește interesul comun. Poziția de onoare, în care au fost puși de către colegi, nu le va servi de platformă pentru satisfacerea intereselor personale și ambițiilor unilaterale. Puterea de viață a unei organizații cu atât este mai de preț, cu cât suntem mai conștii de ea. În consecință conducerea va trebui să aibă cunoașterea exactă a numărului membrilor, a schimbărilor ce se produc în acest număr, precum și a situației ce interesează sub raport de organizare, a fiecărui membru. O bună conducere va trebui să țină seamă — și în subdiviziunile (Secțiile județene) unei organizații profesionale e și posibil acest lucru — ca fiecare membru ce poate și ce e capabil să facă. Toate datele, de numărul și felul membrilor vor fi concentrate la centrul de conducere a întregii organizații de pe un teritor oareșcare. Numai în felul acesta ne putem da seamă zi de zi de forța crescândă sau scăzândă a unei organizații profesionale. Și numai fiind în clar cu

măsura acestei forță poți aprecia dupăcum se cuvine rezultatele străduințelor de mai bine ale unei tagme, precum și posibilitatea realizării alor noi cerinți.

Ne întrebăm acum cu referință la Asociația noastră, oare câte din secțiile noastre județiene se bucură de *conduceri*, cari să poșeadă despre organizația ce conduc datele mai sus înșirate? Și câte din aceste conduceri vor fi comunicat acele date și cu centrul Asociației? Să nu se uite, că scopul atât de înalt și frumos, precizat cu deamănuntul în Statutele „Asociației” noastre — deocamdată și numai în parte, — numai așa va putea fi atins, dacă ne vom nizu din rășputeri a face dovada criteriilor ce pot determina puterea de viață a organizației noastre.

Al treilea criteriu dela care depinde vitalitatea unei Asociații, stă în spiritul de inițiativă al conducerii centrale, precum și a conducerii suborganizațiilor ei. Orice organizație profesională se naște și se înjghebează din comunitatea de idei și tendințe a mai multora. Se naște din necesitatea de a realiza atari lucruri pe cari singuraticii indivizi deși conduși de un gând comun, stând izolați nu le ar putea înfăptui. Deci dela început se are în vedere un scop în linii generale bine determinat. Inșă una este scopul și altele sunt mijloacele. Ajungerea scopului reclamă căutarea și asigurarea mijloacelor potrivite. Scopul — fie el ori și care și între ori ce împrejurări — e acel element de mișcare a voinții, care ne încălzește, ne indeamnă și ne împinge la acțiune. Iar acțiune în sine nu e de cât un mijloc pentru ajungerea scopului, Și aci apoi trebuie să se releve spiritul de inițiativă a persoanelor dela conducerea unei organizațiuni. A află modul de acțiune cel mai potrivit, a găsi calea pe care mergând să atingi cu siguranță scopul prefipt, e dovada puterii de muncă în care stă țaria unei Asociații și totodată un indiciu de putere. Prin urmare și aci amintim în paranteză, conducerea centrală a Asociației, precum și a secțiilor județene, având în vedere scopurile multiple pentru cari Asociația a luat ființă, vor trebui în continu să vegheze și să fie în căutarea căilor și mijloacelor prin cari ne apropiem de realizarea lor. Centrul Asociației, întrucât și-a făcut datoria în privința aceasta, rămâne la aprecierea totalității colegilor, iar în ce privește conducerile secțiilor județene, oare câte din ele se vor fi învrednicit de acea muncă și scrutare intenșivă demnă de cauza mare ce se urmărește?

Al patrulea criteriu, prin care o organizație se impune și devine respectată, este disciplina ce dămneste în rândurile membrilor. Măsurile luate de conducere nu vor rămâne literă moartă, ci unul fiecare dintre membri se va nizu să le execute. Fără disciplină, fie organizația cu cadre cât de largi și conducere cât de dexteră, e ceva fără putere și fără vlagă, ce nu inspiră nimănui încedere și respect. Numai disciplina poate face să dănuiască un tatea de vedere din care răsare unitatea de acțiune. Prin disciplină rândurile unei Asociații stau în cea mai strânsă legătură

unele cu altele. Disciplina face, ca interesele generale să primeze pe cele de ordin particular. Ea e garanța solidarității, ce trebuie să existe în sânul unei tagme. Orice tendințe de sciziune și diviziune pornite în lăuntrul unei corporațiuni, de elemente ce se lasă seduse de interese, porniri sau chiar de principii străine de acele ce sunt ridicate la suprafață de natura aspirațiunilor și zelurilor speciale proprii acelei organizații (corporațiun), numai disciplina le poate îndelătura. Nizuința de a pune puterea și prestigiul unei organizații în serviciul unor scopuri sau curente străine de ideile și principiile ce le are la baza sa și din care trebuie să se alimenteze în toate manifestările sale, este semnul decăderii și destrămării corporațiunii respective. Prin disciplină toate aceste se pot evita. Observarea cu strictețe din partea membrilor unei corporațiuni a tuturor indicațiunilor date de către cei ce o conduc, denotă eșirea din indiferentismul și nepăsarea ce stângenesc atât de mult bunul mers al oricărei organizații. Astfel disciplina aduce cu sine, ca fiecare membru să fie un element activ în cadrele organizației din care face parte. Disciplina fiind un factor de o importanță așa de mare, pentru ca o tagmă organizată să se poată impune dorim, ca de importanța ei să se pătrunde fiecare membru al Asociației noastre. În felul acesta rezultatele ce se vor ajunge vor fi îndoite față cu cele din trecut.

Mai sunt încă și alte criterii ce pun în perspectivă favorabilă puterea unei organizațiuni, îi dau viață și îi împrumută puțința de a rezolvi problemele ce se ivesc la ordinea zilei. Fiecare membru are față de organizația sa, pe lângă îndatoririle și obligațiunile de ordin moral și principiare și îndatoriri și obligațiuni de ordin material. Dacă îndatoririle și obligațiunile de felul celor dintâi unul fiecare dintre noi e chemat a le îndeplini în limita puterilor sale sufletești de care dispune, nu e mai puțin adevărat, că satisfacerea obligațiunilor de ordin material formează dovada cea mai elementară de felul cum știe cineva să-și aprecieze organizația, ce-i apără interesele sale profesionale.

Am amintit aceste câteva criterii, ce determină puterea de acțiune a unei organizațiuni, socotind de necesar, ca colegii noștri să judece, că Acociația noastră în munca și rezultatele ce ni le poate prezenta, în ce măsură s'a putut bucura de unul fiecare din ele și oare pentru viitor n'ar fi necesară o mai pronunțată evidențiere a lor în interesul rezolvirii mai cu ușurință a atâtor probleme ce zilnic ni se impun. Din cele premerse fără îndoială trebuie reținuă concluzia; Pentru ca Asociația noastră să fie o forță vie, depinde de unul fiecare membru al ei.

Onorat Congres! După cele câteva principii de ordin general arătate în partea introductivă a acestui raport și care vor însemna ceva numai atunci, dacă de adevărul ce-l conțin se vor pătrunde cât mai mulți colegi, urmează să vă prezentăm o dăre de seamă de activitatea ce au desfășurat diferitele organe ale Asociației noastre dela congresul trecut și până în prezent. Vom schița mai întâiu activitatea săvârșită de:

I. Biroul Central al Asociației.

Biroul central, care trebuie să fie expresia tuturor nizuințelor de mai bine ale învățătorimei, n'a pregetat nici un moment de a sta la dispoziția membrilor Asociației îndrumându-i și clarificându-i în toate chestiunile și doleanțele pentru care au cerut deslușiri. Plângerile și dorințele atât a singuraticilor membrii cât și a grupurilor au fost făcute obiect de discuție și în nume e Asociației s'a intervenit la autoritățile în drept, cerând soluționarea lor. A vegheat, ca orice chestiune ieșită la suprafață în legătură cu școala și învățătorul să fie dezbătută și apreciată și din punctul de vedere al Asociației noastre. A rezolvit toate agendele și actele în număr de 85 intrate la birou de la congresul trecut și până la cel actual. Prin circulare a dat îndrumările de lipsă cu referință la organizarea și dezvoltarea activității secțiilor și subsecțiilor. Tot pe calea aceasta a clarificat și răspuns la mai multe chestiuni, ce s'au pus dinafară. În chestia salarizării, examenelor de definitivat pentru învățătorii ardeleni în legătură cu prevederile noii legi, precum și aplicarea integrală a ei (gradația militară și de merit pentru învățătorii ardeleni) s'a intervenit prin memoriu și delegații în repetite rânduri la Minister. Din cele cerute unele au fost rezolvite până acum, altele sunt pe cale de a fi satisfăcute în timpul cel mai scurt. A susținut cu tărie în fața locurilor în drept desideratele congresului din anul trecut. Preste tot, ori unde s'a ivit vre-o chestiune de ordin școlar și dascălesc, biroul central a ținut să și spună părerea ce o avea conform interesul învățătorimei.

II. Comitetul Central.

Comitetul Central al Asoc. ca cel dintâiu organ în drept de a se ocupa mai amănunțit și a aduce hotărâri valide, analizând multe probleme, ce s'au ivit în cursul unui an cu privire la viața și interesele Asociației noastre, asemenea s'a nuzit a se achiă pe deplin de rostul celor are. În cursul anului s'a intruit de mai multe ori. Lucrurile dezbătute și hotărârile luate cu atari ocaziuni sunt notate în procesele-verbale. În ședința primă de la 6 Decembrie 1924 se pune în discuție și se iau câteva hotărâri principiare pentru întâia dată cu privire la felul cum ar trebui să fie valorizat Căm. fet. de Inv. din C. Victoriei 60 pentru a putea fi satisfăcute și servite interesele membrilor Asociației noastre de pretutindeni în aceeaș măsură. E de notat, că la aceasta dată Asociația noastră, slând în proces cu Biserica reformată din Cluj, aveă deja două sentințe favorabile de la două instanțe judecătorești și se mai așteptă numai ho'ărîrea Cassației. În principiu comitetul decide, că în cazul câștigării definitive a imobilului de mai sus, mijlocul cel mai potrivit, pentru a putea fi valorizată și sporită aceasta avere a Asociației, este vinderea și apoi cu banii primiți să se înceapă treptat desăvârșirea acelei opere de ramificare a așezămințelor Asociației, ce mai târziu — dupăcum vom

vedea — a fost în amănunte hotărâtă în congresul extraordinar din 29 Maiu a. c. Credem, că suntem înțeleși despre ce e vorba și nu mai socotim de lipsă a face din nou istoricul imobilului Căm. fet. de învăț. din Cluj (Calea Victoriei 60). În aceasta chestiune de câțiva ani încoace, n'a fost congres în care să nu se fi raportat de stadiul în care a ajuns recunoașterea dreptului, ce Asociația și la formulat cu privire la acest imobil. Un lucru însă ținem să accentuăm de la început, intru cât noi aci facem o dare de seamă despre activitatea în ansamblu a Com. Central al Asociației, prestată în timpul de la congresul anului trecut și până în prezent, și anume: în anul acesta chestia cu imobilul din Cluj Calea Victoriei 60. apropiindu-se din ce în ce mai mult de definitivă ei soluționare, comitetul central în cursul anului aproape în toate ședințele — și în cele mai multe escluziv — s'a ocupat cu aceasta chestiune.

Tot în ședința primă a comitetului, avându-se în vedere câștigarea cauzei imobilului de mai sus de către Asociație la două foruri judecătorești, se hotărăște a cere Ministerului Ocrotitorilor sociale, care eră chiriașul, că de aci înainte chiria imobilului să o plătească Asociației. Ținând seamă de planul adoptat în principiu, totodată se decide a face Ministerului Ocrotitorilor Sociale ofertă de vânzare a imobilului.

În ședințele din 30 Dec. 1924, 1 Febr. 1925, 3 Febr. 1925, 7 Febr. 1925, 28 Febr. 1925, 18 Martie 1925, 11 Aprilie 1925 și 9 Maiu 1925 Comitetul Central se ocupă, discută și ia hotărârile dictate de împrejurările și fazele prin care trece chestiunea imobilului din Calea Victoriei 60 în ce privește aprecierea și vinderea lui Ministerul Ocrotitorilor Sociale, precum și a chestiunilor ivite în legătură cu procesul în curs la Cassație. În ședința din 18 Martie 1925 s'a fixat programul și data ținerii congresului extraordinar al Asociației în vederea analizării și aprobării din partea adunării generale a tuturor planurilor făcute pentru valorizarea imobilului, de data aceasta câștigat pentru Asociație și la Înalta Curte de Cassație.

În ședința din 26 Iunie a. c. se discută chestiuni privitoare la Căm. fet. de învățatori din Cluj, str. Grigorescu. Apoi se analizează propunerile făcute de către „Societatea Institutitorilor“ din România pentru a face o apropiere între aceasta societate și Asociația noastră. Societatea Institutitorilor propune o federalizare cu Asociația noastră pe două chestiuni.

a) Problemele de interes general să se discute separat de câtr: fiecare societate, iar concluziunile se vor aduce în unire și se va luptă împreună pentru realizarea lor. În celelalte chestiuni fiecare societate rămâne independentă pe acțiunile ei.

b) Pentru a putea cumpără case pe la diferitele stațiuni balneare și climaterice pentru nevoile membrilor corpului didactic, să se facă apel la toți colegii din România, de a contribui fiecare cu o sumă anumite, plătitibilă în mai multe rate anuale.

În acest sens și pentru a munci de comun acord pe aceste temeuri, „Societatea Înstăuitorilor“ ne-a propus federalizare. Comitetul a hotărât, că nu e străin de problema federalizării, insistând în acelaș timp pentru compunerea unui proiect detaliat de federalizare, pe bazele căruia să se poată începe discuția și în urmă să fie adus în fața adunărilor generale a ambelor societăți pentru analizare și aprobare.

Onorat Congres, la acest loc ținem să amintim și în raportul nostru general, că problema contopirii învățătorimii din întreaga țară într-o Asociație generală este o dorință și se impune ca o necesitate de ani de zile. Dacă până acum încă aproape nu s'a putut realiza nimic în aceasta direcție, vina nu o poartă nici una din asociațiile surori. Fiecare Asociație în parte își are încă considerentele ei speciale și pe cari timpul e chemat să le șteargă nu peste mult. Un lucru însă stă, teoretice s'a muncit și până acum în direcția unirii. Ideea e ținută la suprafață și pe an ce trece se văd tot mai deslușite cărările pe cari trebuie să se purcedă, pedecile ce stau în cale și modul cum acele pot fi îndelăturate, pentruca să ajungem odată la aceea ce se dorește sincer de întreaga învățătorime din toate părțile; *la unirea pe veci și indistructibilă a tuturor Asociațiilor învățătorescilor*. Avându-se în vedere acest lucru, s'a pus din nou pentru discuțiune și în programul actualului congres problema fuziunii Asociațiilor. Cu aceasta mai amănunțit se va ocupa la rândul său un raportor special. Să nădăjduim, că fiecare zi va aduce ce este al său.

În ședința Comitetului Central ținută la 6 Iulie 1925 s'a hotărât ținerea congresului al VII. ordinar și s'a statorit programul.

Ultima ședință a ținut-o comitetul la 23 August a. c. ascultând raportul delegației, care la 19 Aug. a. c. a încheiat contractul de vindere-cumpărare cu Ministerul Ocrotirilor sociale asupra imobilului din Cluj, Calea Victoriei 60, ce formă proprietatea Asociației. Imobilul s'a vândut cu *patru milioane lei* din care sumă s'a încasat 500.000 Lei (cincisute mii), iar restul se va primi în Ianuarie 1926. Vânzarea s'a luat la cunoștință de către comitet, de oare ce s'a realizat întocmai proiectul de vânzare stabilit și aprobat de adunarea extraordinară a Asociației, ce s'a ținut la 18 Maiu 1925. Tot în aceasta ședință Comitetul a luat la cunoștință deciziunea Ministerului Instrucțiunii, cu care delegația sa reîntors dela București. Anume, pentru a pune odată capăt stărei sufletesti revoltătoare și neîndreptățirii, ce li se face învățătorilor mai tineri din Ardeal de câțiva ani încoace și mai ales dela aplicarea noii legi a învățământului primar, dispozițiile din aceasta lege, prin care se garantează drepturile învățătorilor din provinciile alipite, fiind interpretate și aplicate în mod arbitrar de unele organe oficioase și mulți învățători fiind provocați de a da examene și a aștepta îndeplinirea de diferite formalități ce lor nu li se pot aplica pe bună dreptate și din pricina aceasta mulți învățători din provinciile alipite ajungând să

fie în mod ilegal degradați, cauzându-li-se pagube morale și materiale, o delegație emisă dela centrul Asociației a prezentat d-lui Ministru al Instrucțiunii un Memoriu în aceasta cauză. D-l Ministru a promis, că va face dreptate și a și dat ordin de constituirea unei comisiuni din care face parte și un delegat al Asociației noastre. Aceasta comisiune examinând obiectiv situația și drepturile învățătorilor din Ardeal, Banat, etc., va compune un proiect de deciziune, pe care Ministerul aprobându-l se va pune capăt situației neclare și atât de nedrepte în care atâția învățători sufăr deja de ani de zile.

III. Consiliul General

Consiliul General al Asociației s'a întrunit numai în preziua congresului actual. A examinat rapoartele, ce se prezintă congresului, precum și gestiunea anuală a Asociației. A examinat și aprobat directivele luate, pentru ca congresul să decurgă între cele mai bune condițiuni și problemele puse să primească o rezolvire mulțumitoare.

IV. Adunarea generală extraordinară a Asociației

În anul acesta Asociația noastră a ținut și o adunare generală extraordinară în zilele de 18 Maiu. Scopul acestei adunări, dupăcum este în deobște cunoscut, a fost deslegarea tuturor chestiunilor aduse în legătură cu valorizarea imobilului din Cluj, Calea Victoriei 60, pus prin hotărîrea Înaltei Curți de Casație în proprietatea Asociației noastre. În aceasta adunare au fost formulate și aprobate condițiunile, pe lângă care se va face valorizarea imobilului și totodată a fost discutat și stabilit un plan vast de ceea ce va trebui să înfăptuiască Asociația noastră în cursul unui șir de ani, având la bază câștigul realizat. Despre felul cum a decurs aceasta adunare, hotărîrile aduse și preste tot espunerea pe larg a întregii afaceri în legătură cu imobilul câștigat s'au publicat rapoarte detaliate și procesele-verbale în No. 5—6 al revistei „Invățătorul“. Prin aceasta s'a încheat un capitol dintr'o acțiune, ce Asociația noastră a purtat-o cu perseveranță, demnitate și curaj în cursul alor câțiva ani de zile.

V. Activitatea Secțiilor județiene

În genere, apreciind activitatea desfășurată în anul acesta de către Secțiile județiene, față cu trecutul se observă un progres. Majoritatea secțiilor din ce în ce devin mai consolidate și disciplinate. Hotărîrile și îndrumările date de la centru își au ecoul convenit în secții, începându-se o muncă rodnică și sistematică pe terenul școlar și de organizare. De un fapt îmbucurător ne poate servi inițiativa de care dau dovadă conducerile unor secții, organizând și realizând lucruri menite să contribuie mult la ridicarea prestigiului, întărirea tagmei și ajutorarea

membrilor Asociației noastre. Natural față cu aceste constatări satisfăcătoare avem și cazuri, unde unele secții și până în ziua de astăzi stau într'o amorțeală și lăncezală. Ba unele, care în anji trecuți ne făceau impresie bună, astăzi ne arată simptome de decădere. Și tocmai acest lucru n'ar fi de dorit, deoarece mai mult ca ori când se cere astăzi, ca organizațiile noastre profesionale să facă dovada puterii de viață prin munca și interesul ce fiecare membru trebuie să'l arate față de atâtea probleme și doleanțe, ce frământă sufletul dascălului și care vor putea fi scoase la liman numai prin puterile unite a tuturor acelor, ce avem aceeași soartă. Și cea mai mică ezitare, să nu vorbim a unei secții, dar chiar a singuraticilor membri, în lupta ce se dă, întârzie și slăbește simțitor soluția grabnică și favorabilă, după care abitam.

Vom expune acum, în baza rapoartelor sosite, activitatea săvârșită de fiecare secție în parte.

1. *Secția județeană Arad.* Președinte Nicolae Cristea. Precum în anii trecuți așa și în anul acesta în secție s'a muncit mult și bine în toate direcțiile S'a dat dovadă de o activitate culturală rodnică, fiind lucrate și analizate multe subiecte de un deosebit interes profesional. Secția a îmbrățișat cu dragoste problemele dascălești de la ordinea zilei și s'a nizuit din răspuneri să-și iee partea cuvenită din tot cea ce a frământat sufletul învățătorului în cursul unui an.

Secția județeană Alba-Inferioară. Președinte Leon Maior. În anul în curs secția și-a ținut adunarea generală regulată. În aceasta adunare au fost dezbătute mai multe probleme și chestiuni școlare, pedagogice și de interes învățătoresc. Hotărârile luate corespund pe deplin părerilor ce le nutrește întreaga noastră Asociația în atari chestiuni. Preste tot interesul secției față de preocupările noastre profesionale de orice natură este viu.

3. *Secția Brașov.* Neobositul președinte Gherasim Popa, după un morb scurt, dar greu a încetat din viață. Ținem ca la acest loc să exprimăm pioasa noastră aducere aminte și recunoștință pentru munca depusă cât a stat în fruntea secției. De la moartea președintelui raport de activitatea secției nu am primit.

4. *Secția Bistrița-Nasăud.* Președinte Gheorghe Todoran. Aceasta secție e una dintre acele ce ține cea mai intensivă legătură cu centrul Asociației. Din procesele-verbale și raportul primit se vede clar munca desfășurată de secție în cursul anului. Atât în ședințele comitetului central cât și în adunările secției s'au hotărât și pus în aplicare multe lucruri de un interes deosebit pentru membrii. În special se remarcă zelul cu care muncește conducerea secției.

5. *Secția Bihor.* Președinte Nicolae Firu. Din procesele-verbale primite la centrul Asociației reesă, că în aceasta secție s'au pus la cale lucruri de un mare folos pentru învățători. În

anul trecut găsindu-se un intravilan prețios în Orade, ce formează proprietatea secției, azi ni se pune în perspectivă, că nu peste mult învățătorii vor avea și aici un Cămin al lor. Sub alt raport secția a îndeplinit și o activitate culturală vrednică de apreciere.

6. *Secția Cojocna.* Președinte Ioan Pescariu. Majoritatea subsecțiilor și-au ținut întrunirile obicinuite, ocupându-se de chestiunile culturale și profesionale de la ordinea zilei.

7. *Secția Caraș-Severin și Secția Timiș* au fuzionat încă în anul trecut, formând o singură organizație sub numirea „Asociația învățătorilor bănățeni”. Președinte Patrachie Râmneamțiu. Raport, sau vre-un proces-verbal din care să putem constată activitatea Asociației, la centru n'am primit până la compunerea acestui raport general.

8. *Secția Făgăraș.* Președinte Octavian Pop. Din raportul detaliat ce s'a primit, reesă cu desăvârșire munca sistematică și rodnică, ce a fost îndeplinită în cuprinsul secției. Secția și-a ținut adunarea generală ordinară, în care discutându-se lucruri de importanță pentru învățătorime, s'au adus soluțiuni norocoasă în multe chestiuni. Activitatea desfășurată în subsecții asemenea o remarcăm cu o satisfacție deosebită.

9. *Secția Hunedoara.* Președinte Porfiru Nicoara. Raport despre activitatea secției nu s'a primit, cu toate că președintele a fost rugat în mod special, să ne facă o dare de seamă de situația în care se află aceasta secție

10. *Secția Murăș-Turda.* Președinte Emil Drăgan. La centru s'a primit raport detaliat de activitatea acestei secții. În cursul anului secția și a ținut adunarea generală și mai multe ședințe ale comitetului central, în care au fost discutate și soluționate chestiunile ce ne preocupă în genere.

11. *Secția Maramureș.* Președinte Ilie Cleja. Raport despre activitatea îndeplinită, la centrul Asociației n'a sosit. Aproape e un an de când n'am primit nici un fel de încunoștințare de situația în care se află aceasta secție.

12. *Secția Sălaj.* Președinte Emil Pocola. Raport, despre activitatea Secției din acest an nu s'a primit.

13. *Secția Sătmar.* Președinte Ion Delean. Până la compunerea acestui raport general, dela Secție nu s'a primit nici un aviz de activitatea săvârșită.

14. *Secția Solnoc-Dăbâca.* Președinte Ioan Roman. Raportul și procesele-verbale sosite dela aceasta secție ne arată o activitate variată, ce a fost dezvoltată în cursul unui an atât pe teren cultural cât și profesional. Secția a arătat un interes deosebit față de problemele dela ordinea zilei.

15. *Secția Sibiu.* Președinte Nicolae Iordan. Raportul și procesele-verbale sosite la centru glăsuiesc de o activitate intensivă ce se desfășoară în aceasta secție. Se manifestă cu tărie nuziința înființării unui Cămin al învățătorilor în Sibiu. Activi-

tatea săvârșită pe teren cultural și interesul cu care sunt îmbrățișate chestiunile de ordin profesional ne îndreptățesc a considera secția Sibiu de o organizație, ce contribuie mult la ridicarea prestigiului Asociației noastre.

16. *Secția Turda-Arieș*. Președinte Teodor Oțel. Secția și-a ținut adunarea generală ordinară și față de toate neajunsurile, frământările și nizuintele învățătorești știe să ia o atitudine demnă și hotărâtă.

17. *Secția Târnava-Mare*. Președinte Alexandru Stoicoviciu. Raport de activitatea secției nu s'a primit la centru.

18. *Secția Târnava-Mică*. Președinte Nicolae Mărginean. În adunarea generală ordinară din anul acesta au fost discutate mai multe subiecte, ce au contribuit la limpezirea unor chestiuni școlare și de interes pentru membri.

19. *Secțiile Odorheiu, Treiscaune și Cluc* se află în acea situație ca și în anul trecut, adică în stadiul de a se organiza. După cum suntem informați, aceste trei secții vor a fuziona într'una, având un președinte și un singur comitet de conducere.

În ce privește organul Asociației, revista „Învățătorul”, apoi Căminul fetelor de învățători din Cluj și averea Asociației, rapoartele speciale ne vor da o iconă clară de situația în care se află.

Onorat Congres! Din acest raport general se poate vedea cu prisosință ce suntem și ce am putea să fim. Totul depinde de noi. Viața e o luptă și aceia se bucură mai bine și mai mult de ea, cari știu să voiască și să muncească din răspuneri pentru atinge ea obiectivelor, ce și le-au pus înainte. Desinteresul și lăsarea în voia sorții nu pot ajuta la nimic. Ba mai mult de atât, aceste sunt niște însușiri, ce nu-i iertat să formeze patrimoniul tagmei, care are menirea de a desvolda și a arăta căile ce duc la viața cea mai activă. Tot ceea ce a înfăptuit Asociația noastră în cursul anilor, se datorește numai deosebitului zel și interes cu care cei buni dându-și mâna, au muncit fără preget. Câștigurile realizate, rezultatele ajunse să ne servească de noi imbolduri puternice pentru a merge tot înainte, desconsiderind orice pedeci și însufleții de idealul în slujba căruia suntem puși, să putem esclama, că ne-am făcut datoria.

Având nădejdea firmă, că viitorul va face dreptate și va da satisfacție deplină pentru multe neîndreptățiri suferite de școala și învățătorul român în trecut, Onorat Congres și fraților, Vă rugăm să luați la cunoștință și să aprobați acest raport.

Cluj, la 25 August 1925.

Traian Șuteu
președintele Asociației

Gavril Almășianu
secr. gen. al Asociației

Raportul

casierului general al Asociației despre situația casei la 31 Iulie 1925, către congresul învățătoresc ținut la Timișoara în zilele de 6, 7, și 8 Septembrie 1925.

1. Fondul cultural.

a) Intrate :

1. Escedentul anului 1923—1924	Lei	11420.—
2. Cotizațiuni	"	7157.—
3. Dobânda celor 12 Acții	"	240.—
4. Împrumutări din Banca Inv.	"	248900.—
5. Dobânzi după restul depunerilor	"	158.—
		<u>Total Lei 267875.—</u>

b) Cheltuieli:

1. Diurne	Lei	8400.—
2. Cheltuieli de cancelărie	"	1390.—
3. Plata imobilului din Calea Victoriei 60	"	175000.—
4. Cheltuieli cu procesul pentru câștigarea caselor din Calea Victoriei 60	"	31091.—
5. Dobânzi după capitalul împrumutat	"	40269.—
		<u>Total Lei 256150.—</u>

c) Balanță:

Intrate	Lei	267875.—
Cheltuite	"	256150.—
		<u>Escedent Lei 11725.—</u>

Escedentul se compune :

1. Acțiuni în valoare	Lei	3000.—
2. Depuneri	"	8725.—
		<u>Total Lei 11725.—</u>

2. Fondul orfelinatului.

Capital	Lei	7157.—
Dobânda 1 Iulie 1924 — 30 Iunie 1925	"	435.—
		<u>Total Lei 7592.—</u>

3. Fondul excursiunilor.

Capital depus în Libel No. 65/1923	Lei	8325.—
Dobânzi 1 Iulie 1924 — 30 Iunie 1925 cu 6%	"	363.—
		<u>Total Lei 8688.—</u>

Domnilor Colegi!

Examinând amănunțit situația generală a casei noastre, constatăm că Asociația, făcând un pas îndrăzneț, prin conducătorii săi dela centru, a realizat un câștig enorm, despre al cărui rezultat vor vorbi cifrele anului viitor bugetar, căci s'a săvârșit după ce

situația a fost încheiată. E vorba despre punct 4 și 5 dela intrate și 3, 4 și 5 dela ieșite.

În urma apelului publicat prin revista *Învățătorul* Nri 6—7 an V. din Aug. 1924 la pag. 23 precum și prin circularele trimise fiecărei secții în parte și apelul făcut în alți diverși numeri din revista „*Învățătorul*“, cu chin și vai abia s'a încasat 7157 lei, despre care dau lămurii în următoarele:

1. Au solvit cotizații în cursul anului 1925 următoarele secții :

1. *Murăș Turda* 1400 lei fără nici o indicație pe ce an și cât anume pe an.

2. *Bistrița Năsăud* 571 lei specificând anume ce și cât se cuvine anual, astfel Lei 292 pe anul 1923 Lei 279 pe 1924.

3. *Târnava Mică* 1496 lei fără nici o specificare. Domnul casier Platon V. spune pe mandat că urmează scrisoare, care până la încheierea socotelilor nu a sosit.

4. *Secția Bihor* 1200 lei specificând 500 lei pe 1924 și 700 lei pe 1925, dar nu ne trimite tabloul înv. din secție d. casier Catona Ambrosiu ca să ținem și noi evidență clară.

5. *Secția Arad* prin d. Nic. Cristea revizor 1200 lei fără nici o indicație pe ce an sunt repartizați banii, deși știa, că dela înființarea Asociației până la 1 Iulie 1925 această secție nu a plătit nici un ban pentru Asociație. Suma de 2126 cor. ce d. Cherecheanu, casarul secției Arad pretinde că a plătit, e plătită prin d. Pavel Dârlea înv. în Borșineu, care zice pe tabloul ce ne-a dat cu numărul și numele membrilor ce au plătit: „*In abonament plătesc suma de 2126 cor. Cluj 1 Aug. 1920. ss. Pavel Dârlea*“. Deci ținând originalul la dispoziție, rugăm pe d. revizor N. Cristea a ne lămuri: Câți membri are Asociația în jud. Arad? Pe ce an au solvit? etc. etc!?!?

6. *Secția Făgăraș* prin d. Ilie Mateiaș trimite 1150 lei cu tablou în toată regula, cuprinzând numele anul și suma plătită de fiecare membru. Deci d. Ilie Matiaș merită toată stima pentru corectitudinea sa. Cerem și restanța.

7. S'a mai primit dela 9 înv. din jud. Făgăraș 140 lei trimiși pentru Asociație pe adresa Fondului Gh. Lazăr, prin d. casier P. Bura, ceea ce dovedește că d-lor nu citesc revista, căci nu știu nici cine conduce Asociația și nici împățirile ei, lucru foarte puțin măgulitor.

Din cele expuse rezultă că au plătit 7 secții un capital de 7157 lei și au mai rămas 13 secții cu situația nelămurită și anume: a) Ciojocna în restanță pe 1919—21 și 21—25. b) Solnoc-dăbăca pe 1919—22 și 24—25. c) Bistrița Năsăud pe 1919—20, 21—22. d) Sălaj pe 1923—25. e) Sătmar 1919—25 deci (nici un ban dela înființare). f) Maramureș 1921—25. g) Bihor 1919—20, 21—23. h) Turda Arieș 1919—21—22—25. i) Alba Ie jos pe 1919—20—21—25. j) Mureș-Turda pe 1919—20. l) Târnava Mică

pe 1920—21 și 22—24 m) Târnava Mare pe 1921—25. n) Brașov 1920—22 și 23—25. o) Făgăraș pe 1920—21. p) Sibiu 1921—25. r) Arad 1919—24. s) Hunedoara pe 1919—20 (pe 1920—21 numai 8 lei) 1921—25. t) Timiș-Torontal pe 1919—20, 21—22, 23—25. u) Treiscaune 1922—25. v) Caraș-Severin 1919—22 și 23—25. Deci dacă am socoti numai câte 1500 lei de secție — minimul pentru acoperirea întregii restanțe am obține 28500 lei. Indemn deci cu toată căldura și dragostea colegială pe domni casieri ai secțiilor, să bine voiască a trimite cât mai grabnic sumele colectate, căci Asociația are mari nevoi, plătind, după cât se vede din Bilanțul acesta, pe timp de 6 luni 40269 lei. Asemenea rog pe D-nii președinți a dispune, ca reprezentantul trimis cu procură la congres să aducă și verse restanțele secției sale.

Casier general **Dimitrie Hancu**

Cluj, Str. Paris 35.

Proiect de buget pe 1925—26.

Activ

1. Restul cotizațiilor vechi și noi	---	---	---	---	Lei	28500	—	
2. Dividende după 12 Acți	---	---	---	---	"	300	—	
3. Din vânzarea Analelor	---	---	---	---	"	400	—	
4. Diverse	---	---	---	---	"	800	—	
5. Din vânzarea caselor din Calea Victoriei	---	---	---	---	"	4000000	—	
						Total Lei	4030000	—

Pasiv

1. Spese de cancelarie	---	---	---	---	---	Lei	2500	—
2. Deplasări și diurne	---	---	---	---	---	"	9500	—
3. Dobânzi	---	---	---	---	---	"	60000	—
4. Fond. de rezervă	---	---	---	---	---	"	3956000	—
5. Diverse	---	---	---	---	---	"	2000	—
						Total Lei	4030000	—

(s. s.) **Dimitrie Hancu**
casier general.

Raportul

Administratorului revistei „Invățătorul“ despre gestiunea financiară a revistei dela 15 August 1924—15 August 1925.

Onorat Congres,

Șase ani se împlinesc, de când organul oficios al Asociației noastre revista „Invățătorul“ s'a plămădit cu atât entuziasm și cu atâtea scopuri mărețe și ideale. Astăzi după șase ani, revista trebuie să lupte cu greutate materiale uneori de neînving, ca să servească interesele tagmei noastre.

Este un fapt cert, că aproape de 3 ani, organul Asociației noastre dincoace de Carpați trece printr'o vădită criză, pricinuită în mare parte de munca scumpă, hârtia speculată și în mare parte și de apatia unora din abonați.

Acesta este un adevăr indiscutabil, pe care cu toată părerea de rău, trebuie să-l spunem, dacă e vorbă să curmăm aceasta și are lamentabilă și să avizăm la măsuri de îndreptare.

Acest semnal de alarmă cerem să nu fie luat drept un strigăt de descurajare. Nu! În clasa învățătorimei noastre clocotește atâta viață, atâta spirit de solidaritate și atâta putere de muncă pentru progresul școlii și pentru apărarea intereselor profesionale, încât nu este nici un cuvânt să pierdem încrederea în noi. Este criza trecătoare, care a cuprins multă lume, criza pe care suntem datori să o înlăunăm prin reacțiune, cu un minut mai înainte.

Trecem prin o fază grea de refacere sufletească și morală. Războiul a desechilibrat cu totul armonia socială. Curente subversive, tănuite, dar având un program de acțiune bine definit, exploatează în mod abil această desorientare.

Planul nostru de reacțiune va duce la isbândă, când ne vom da seamă de toate aceste. Ar fi exagerat să aruncăm toată vina asupra organelor de conducere, cari nu înțeleg să ne dea destul sprijin material. O revistă bună se împune fără mult sprijin din partea autorității. Ajutorul oficial nu poate decât să prelungească agonia unei gazete, care nu prea are mare trecere în public, ne putând satisface interesele lui. Și ne întrebăm noi cei 4000 învățători de dincoace de Carpați, cari în timpuri grele am știut susține cele două prețioase reviste dela Sibiu și Blaj, azi să nu putem pune slavilă acestor constatări triste expuse mai sus? Să nu fim noi în stare, ca din modestele noastre puteri, să susținem gazeta oficială a Asociației noastre, puternicul apărător al intereselor școlare și profesionale.

Cu credința în leacul ce poate și trebuie să vină, vom porni înainte spre drumul creiat de slujitorii credincioși a tagmei noastre, încurajați de încrederea și sprijinul acelor colegi idealisti, cari au avut curajul să pășiască în public, susținând neconștient, cu vorba și cu condeiul, toate chestiunile noastre și nu ne rezervăm nici un minut de odihnă, până când vom isbuti.

De nu vom reuși, vom pleca cu credința că am pus din sufletele noastre tot ceea ce se putea pune.

Și acum trecând peste aceste constatări generale, pentru o mai bună orientare a On. Congres, vom trece la partea specială, arătând gestiunea revistei în anul 1924—25 la intrate și eșire, făcând în urmă un bilanț general, dela data 15 August 1924—15 August 1925.

1. Intrate.

1. Numerarul reportat din 1924	Lei	15.021.10
2. Subvenție	"	50.000.—
3. Abonamente	"	48.598.—

Total Lei 113.619.10 14

II. Eșite.

1. Pentru tipărirea revistei și datorii	Lei	94 515—
2. Administratorului salariu	„	12.000—
3. Pentru colaborare	„	1.450—
4. Timbre, cartare, expediție	„	4.115 50
Total	Lei	112 080 50

Balanța.

I. Intrate	Lei	113 619 10
II. Eșite	„	112.080 50
Escedent	Lei	1.538 60

Tabloul

restanțelor la revista „Invățătorul“ pe anii 1923—25.

Nr. curent	Județul	Nr. abonați- lor în 1924	Nr. abonați- lor în 1925	Restanțe pe anii		Restanța totală
				1923—25	1925	
1	Alba de jos	127	69	9795	6360	16155
2	Arad	52	43	1685	2750	4435
3	Bihor	22	13	600	980	1580
4	Bistrița-Năsăud	96	53	5600	4720	10320
5	Brașov	24	16	1300	1500	2800
6	Caraș-Severin	184	90	15008	7870	22878
7	Ciuc	20	12	1200	1120	2320
8	Cojocna	289	251	3650	28440	32090
9	Făgăraș	163	106	6950	10860	17810
10	Hunedoara	118	45	9375	3600	12975
11	Maramureș	4	1	450	120	570
12	Mureș Turda	94	81	540	—	540
13	Odorhei	6	2	300	40	340
14	Sălaj	149	45	16150	4680	20830
15	Satu-Mare	101	28	13050	2640	15690
16	Sibiu	103	89	10800	8435	19235
17	Soinoc-Dăbâca	118	42	21290	4920	26210
18	Târnava-Mare	88	42	2530	4100	6650
19	Târnava-Mică	78	26	4850	2560	7410
20	Timiș-Torontal	38	25	400	2190	2590
21	Freiscaune	41	9	4800	980	5780
22	Turda-Arieș	80	45	1850	4375	6225
23	Gratiu	13	35	—	—	—
24	Diverse	19	4	3300	480	3780
25	Schimb	47	28	—	—	—
Total		2264	1205	135493	103720	239213

Scăzând cheltuelile, în sumă de 112.080 50 Lei, din totalul venitelor de 113.619 10 Lei, rămâne la 15 August 1925 un sald de casă în sumă de 1538,60 Lei. Pe lângă cheltuelile de mai sus, avem datorie în sumă de 53 860 — Lei, cheltueli de tipar acărora acoperire ar fi restanțele din abonamente de pe anii trecuți și anul curent în sumă de Lei 239.213 — Lei — *zis două sute treizeci și nouă mii două sute treisprezece Lei.* — Restanțele de pe anii 1923 — 24, conform hotărârii Congresului din anul trecut ținut la Oradia-Mare, sunt date pentru înprocesuare advocatului dr. Valer Roman. Pentru încasarea restanțelor din anul curent să decidă On. Congres.

Din Tabloul alăturat, se constată că din cei 1142 abonați ai revistei în anul curent și-au achitat abonamentul numai 277, rămânând 865 abonamente neachitate, ceea ce ne face imposibili la editarea regulată a revistei.

Revista se tipărește în 1500 exemplare și se expediază în 1205 exemplare. Față cu anul trecut numărul abonaților a scăzut cu 1059 în urma faptului, că tuturor acelorora, cari nu și-au aranjat abonamentul pe anii 1923 și 1924 li s'a sistat expedierea revistei. Tipărirea unui număr costă 9260 Lei, plus mărcile și speșele de expediție.

Odată porniți în drumul lung, cu cele mai curate gânduri, ne ținem de datorie sfântă — a face un apel călduros către toți frații învățători — rugându-i să ne dea tot concursul moral și material, pentru a putea ajunge la desăvârșirea operei noastre grele: Consolidarea și organizarea tuturor învățătorilor români.

Așteptăm și rugăm, ca președinții secțiilor, Domnii revizori și subrevizori de control să facă o chestiune de onoare și datorie pentru buna reușită a intențiilor noastre, pentru cari cerem toată încrederea colegilor de bine. În felul acesta vom fi în situația a ști și cunoaște, câți învățători avem, cari știu înțelege munca noastră.

Aduc mulțumită și pe această cale, tuturor colegilor, cari în decursul anului expirat ne-au dat tot concursul posibil, ca revista noastră să trăiască, făcând bine cauzei dascălești. În deosebi mulțumesc redactorului revistei noastre D-lui Andreiu Pora, care pentru munca grea și obositoare de redactor al revistei, nu a îngreunat bugetul administrației nici cu un ban, ci din contră a mijlocit frumoasa sumă de 50 000 Lei ca subvenție pentru revistă, asigurându-i existența.

Onorat Congres,

După acest raport detaliat, făcut asupra gestiunii revistei „Învățătorul” despre timpul dela 15 August 1924 până la 15 August 1925, rog. On. Congres să binevoiască a lua la cunoștință acest raport și a-mi da pe acest an de gestiune descărcarea cuvenită.

Em. Eremie

adm. rev. „Învățătorul”.

Societatea „Fondul Gheorghe Lazăr“ Raportul Comitetului pe anul 1924/25.

Se împlinesc în aceste zile 5 ani, de când membrii corpuului didactic primar, în momente de un tradițional entuziasm, au întemeiat la Cluj, societatea „Fondul Gheorghe Lazăr“ cu gândul neprihănit, de a veni în ajutorul acelor colegi, cari își trimit fii la învățatura înaltelor școli din Cluj.

Străbătând acest scurt interval, în care am încercat să punem în aplicare atâtea gânduri, pe cari le-am legiferat în Statutul de conducere al Societății, suntem de sigur datori să reprivim din când în când în urmă și să judecăm, dacă am pornit pe drumul cel bun, și să ne facem o socoteală reală, dacă am putut duce în îndeplinire, baremi și numai în parte, acele scopuri pentru care ne-am luat hotărîrea, și pentru care am ostenit adunându-ne toți cei buni împreună.

Ocazie binevenită pentru aceasta datorie ne sunt adunările generale anuale, cu care prilej se adună din toate părțile colegii noștri, membri activi ai societății, și împreună chibzuesc asupra celor ce trebuiesc îndeplinite mai departe, pentru ajungerea scopurilor fixate.

Un astfel de prilej este și actuala adunare generelă a societății „Gheorghe Lazăr, care trăiește de 5 ani încoace.

Ca și societatea suroră „Asociația“, societatea noastră prin Comitetul său a căutat în activitatea sa, să adopte o metodă de muncă reală, și fără sgomot și să facă un început cât de modest pentru principalele scopuri pe cari și le-a pus ca țintă. Între aceste a fost în locul întâiu ajutorarea fiilor de învățători cari cercetează studiile la Universitatea din Cluj. După cum se poate vedea în tabloul statistic, am întreținut în Căminul Învățătorilor din Cluj 101 fii de învățători, studenți ai universității din Cluj. Din aceștia 50 au beneficiat de ajutoare, burse și semi-burse, iar 51 au fost solvenți. Dar stând să judecăm real, și solvenții au fost ajutați de fapt, căci taxa de 1000 Lei, cât solveau aceștia în anul școlar trecut, este un bagatel, când ne dăm seama că un student în Cluj, ar avea trebuință de cel puțin 3000 Lei, pentru a sta cu casa, masa și alte necesități în oraș. Este prin urmare datoria noastră să atragem atențiunea membrilor cu acest prilej, că primirea în Cămin a unui fiu de învățător cu solva, departe de a fi preterat, este considerat, ca unul ce are privilegii însemnate în raport cu aceia, cari sunt siliți să se susțină la particulari.

Dacă am putut întreține acești 50 fii de învățători cu ajutoare bănești în Cămin, aceasta se datorește și faptului, că în anul școlar trecut, societatea noastră a încasat ceva mai regulat taxele de membru. Grație ordinului Ministrului Instrucțiunii, taxele aceste au fost de astădată încasate prin Revizorii școlari, că-

roara și cu acest prilej suntem datori să le aducem cele mai călduroase mulțumiri pentru munca și osteneala depusă.

Un eveniment, care contribuie la consolidarea morală a societății noastre, este faptul că Tribunalul din Cluj, cu Decizia No. 4878—924 a recunoscut societatea noastră ca persoană morală și juridică. Prin acest lucru societatea noastră a devenit o organizație cu drepturi garantate în legile țării, o societate de drept public, și astfel totdeauna în situația de a-și apăra drepturile în fața justiției. În aceasta calitate a și început proces de evacuare împotriva d-lui O. Ghibu, neîmpăcatul dușman al organizațiilor noastre dăscălești, dându-ni-se câștig de cauză de judecătoria de ocol urbană Cluj, cu sentința No. 14.185 din 1924, și de Tribunalul Cluj, cu sentința No. 2991—925. În fond deci evacuarea d-lui Ghibu este hotărâtă de două instanțe. Ne mai rămâne să câștigăm acum executarea sentinței, ceea ce avem nădejdi mari, se va produce în cel mai scurt timp. Acest lucru este de asemenea un câștig moral, pentru că ne-a reușit să convingem opinia publică, că în aceasta chestie dreptatea este de partea noastră. Insuși Ministerul Instrucțiunii de astădată, doarește să se rezolve aceasta chestiune, în favorul învățătorilor, astfel ca un început hotărît, a pus în vedere d-lui Ghibu, cu ord. No. 86648 din 19 Aug. ca să evacueze locuința ce deține cel mai târziu la 31 Aug. 1925.

Sfârșitul acestui proces, de 6 ani de zile, sperăm, nu mai este departe. El nu se poate termina decât cu triumful cel mai desăvârșit al nostru.

Un act de o importanță covârșitoare s'a produs în cursul anului trecut, și care vine să aducă o consolidare materială a societății. Cunoașteți de sigur cu toții marele câștig moral și material pe care l-a repurtat Asociația Invățătorilor față cu Eparhia reformată din Cluj, referitor la un imobil din Cluj. Știți că procesul a fost câștigat până la Înalta Curte de Cassație și astfel Asociația a intrat în posesiunea acestui imobil. Știți apoi că adunarea generală extraordinară, ținută la Cluj în 18 Mai c., a hotărât vinderea acestui imobil, iar cu banii primiți să se îndeplinească mai multe opere pentru interesele Asociației. Între altele s'a hotărît, ca să se doneze, din banii ce se vor primi, suma de 500.000 Lei societății „Fondul Gheorghe Lazăr”, care sumă se va decretă de numita societate, ca un fond neatacabil, putându-se întrebuiți numai interesele pentru lipsurile societății”. (Procesul-verbal din 18 Mai 1925 p. 2). Acest lucru nu este departe de îndeplinire. După cum se vede din Raportul secretarului general al Asociației, la 19 August c., s'a încheiat contractul de vindere-cumpărare cu Ministerul Sănătății publice. Astfel că Asociația va încasa nu peste mult suma de 4.000.000 Lei, și deci și soc. noastră va primi donațiunea de 1 jumătate de milion. Suntem datori deci, să exprimăm vtile mulțumite Asociațiunii învățătorilor, pentru gestul frățesc pe care l-a făcut,

punând baza dezvoltării și consolidării materiale a societății „Fondul Gheorghe Lazăr”.

Și acum, trecând la partea administrativă, remarcăm, că în cursul anului care a trecut, Comitetul nostru a ținut în total 9 ședințe. În aceste ședințe s'a ocupat cu diferite chestiuni de administrație. Așa în ședința din 7 Sept. 1924, a făcut primiriile în Casa Invățătoșilor a fiilor membrilor, fiind primiți 4 bursieri, 46 semibursieri, și 51 de solvenți. În locurile rămase au fost primiți apoi ca solvenți 76 de studenți universitari, a căror părinți nu sunt învățători. În toate celelalte ședințe Comitetul s'a ocupat de chestiile de conducere și administrare a Căminului „Casa Invățătorilor” din Cluj, căutând să se asigure o conducere cât se poate mai rodnică și vrednică cu prestigiul tagmei învățăto-rești. — Totalul actelor intrate la Fondul Gh. Lazăr a fost de 162, ce au fost rezolvite în diferite ședințe. Societatea a avut în anul 1924/25 următoarea situațiune sumară financiară: Totalul intratelor a fost de 326.130 Lei 51 bani, iar totalul eșitelor de 266.586 Lei, 99 bani, rezultând un sold de 59.543 Lei, 52 bani. De altfel, casșierul prezintă un Raport amănunțit, despre gestiunea financiară a societății.

Supunând aceste aprecierii On. adunări generale, ne rugăm să binevoiți a ne da descărcarea cuvenită, atât Comitetului central cât și casșierului general.

Cluj, la 24 Aug. 1925.

Dr. Gh. Vilt,
președinte.

Andrei Pora,
secretar.

Casa Invățătorilor în anul școlar 1924/5.

Căminul nostru „Casa Invățătorilor” s'a deschis la 15 Septembrie 1924. Au fost plasați în total 177 studenți. Plasarea s'a făcut la începutul anului școlar de către Comitetul studențesc din Cămin, în conțelegere cu administrația. Studenții din Cămin au avut întreaga întreținere, luminat, încălzit, spălatul rufelor de pat, cari se dau dela institut, și serviciu. Tot la 2 săptămâni studenții au avut bae. Cei 177 studenți se împart în mai multe categorii, din punct de vedere al întreținerii; anume: bursieri, semibursieri și solvenți, ai Fondului Gh. Lazăr, apoi solvenți nefiind fii de învățători

Taxele de întreținere pentru solvenții fii de învățători au fost în anul școlar 1924/5 de 1000 Lei, iar pentru studenții nefiind fii de învățători 1200 Lei lunar. Pentru a servi pe studenți la masă, în camere și alte servicii, au fost angajați în total 26 servitori. Pentru trebuințele intelectuale ale studenților din Cămin, au stat la dispoziție sala de bibliotecă și sala de conversație. În sala de bibliotecă a Căminului se află 6 dulapuri pentru cărți cuprinzând 1120 volume, dintre cari 320 au fost cumpărate în acest an

școlar. În general Biblioteca este organizată după specialități : sunt cărți de literatură și cultură generală, apoi cărți pentru toate facultățile : științe, litere, medicină și drept.

Partea culturală și disciplinară în Cămin a fost condusă și în anul acesta școlar de dl Dr. Traian Pop profesor la facultatea de drept a Universității din Cluj, care cu tactul și chibzuința într'a-devăr înțelegătoare a contribuit într'o largă măsură la bunul meș al Căminului nostru.

Pentru a fi de ajutor administrației în toate chestiunile de conducere și bună gospodărie, colectivitatea studenților din Cămin a delegat un comitet restrâns, care a colaborat la munca aceasta. Serviciul ce a adus aceasta delegație a avut urmări cât se poate de satisfăcătoare și a ușurat mersul general al serviciilor diferite spre mulțumirea tuturor celor ce au domiciliat în institut. În special pomem în activitatea eficientă și cu adevărat laborioasă a președintelui acestui comitet dl Petru B. Cirlea, stud. an, V în medicină, care a căutat în tot timpul să ușureze și munca noastră și să se satisfacă pe cât eră cu puțință dorințele studențimei.

În mod neobișnuit Căminul a fost evacuat în cursul anului școlar în două rânduri din pricina mișcărilor studențești, odată cu ocazia vacanței de Crăciun, începând din 24 Decembrie 1924, până în 10 Ianuarie 1925, și altădată din 25 Februarie 1925 până la 3 Martie 1925. În intervalul acesta studenții au trebuit să părăsească unul fiecare Căminul în conformitate cu hotărârile Senatului Universitar. Deși Căminul nostru nu stă sub conducerea Universității, am trebuit să ne conformăm acestei hotărâri, ca o măsură generală luată de autoritățile școlare superioare. Evacuările s'au îndeplinit fără nici un incident, solidaritatea studenților fiind apreciată în termeni elogioși.

Inventarul Căminului a fost sporit și în anul acesta ca și până acum cu multe obiecte absolut necesare. Tot în cursul anului acestuia ni s'a acordat 60 bucăți paturi bune de fier, de către Ministerul Instrucțiunii.

În cursul anului a intrat și au fost rezolvite în total 143 acte oficiale ale Căminului.

Intratele gestiunii financiare a anului 1924 au fost de: 2.489.372 Lei și 05 bani, iar Eșitele de 2,486.389 Lei și 78 bani, rezultând un sold de 2982 Lei 57 bani la 31 Decembrie 1924.

Iată în scurte cuvinte mersul Căminului „Casa Invățătorilor“ din Cluj, care urmărește un scop deosebit de important pentru fiii de invățători.

După aceste lăsăm să urmeze gestiunea institutului precum și un tablou statistic.

Iată-le :

CASA ÎNVĂȚĂTORILOR, CLUJ.

Eșite.

Bilanțul anului

Luna	Alimente		Încălzitul		Întrețineri		Luminat		Lefuri și honorare		Lefurie pers. de serviciu		Mobilier și edecuri	
	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
Ianuarie	165,015	15	59,477	—	4590	—	—	—	8840	—	9200	—	170	—
Februarie	90,839	80	81,514	—	5181	—	—	—	4000	—	9440	—	600	—
Martie	124,628	10	32,000	—	2430	—	20,457	85	3920	—	9150	—	2030	—
Aprilie	188,181	18	10,000	—	1480	—	—	—	3920	—	9050	—	—	—
Mai	134,634	97	9500	—	2746	—	—	—	5920	—	9900	—	—	—
Iunie	121,649	20	5250	—	1413	—	—	—	5920	—	9850	—	150	—
Iulie	146,834	45	—	—	3592	—	—	—	11,840	—	6200	—	2348	—
August	33,248	—	5500	—	10,870	—	13,614	34	—	—	6950	—	4311	20
Septemvr.	62,782	—	5850	—	9624	—	7656	—	3920	—	9950	—	18,797	—
Octomvr.	45,286	65	—	—	5835	—	2965	—	3920	—	12,600	—	3920	—
Noemvr.	317,161	65	96,423	—	8992	—	—	—	3920	—	—	—	3697	50
Decemvr.	215,670	55	2385	40	125,593	40	4038	50	12,920	—	26,250	—	2500	—
TOTAL	1,645,899	—	307,899	91	183,346	40	48,731	69	69,040	—	118,550	—	40,523	70

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ta

de studenții locuitori în Căminul „Casa

Facultatea	Fii de învățători membri ai Fondului „Gh. Lazăr”				Fii de funcționari publici și privați	
	Bursieri	Semi-bursieri	Solvenți (bursieri în bani ai Universit.)	Solvenți	Solvenți (Bursieri în bani ai Universit.)	Solvenți
	ai Fondului „Gh. Lazăr”					
Drept	1	27	—	28	4	7
Litere și Filozofie	3	5	1	6	2	—
Medicină și Farmacie	—	4	—	4	—	—
Științe	—	—	—	4	2	—
Academia de comerț	—	10	—	8	—	—
Total	4	46	1	50	8	11

N. B. În 1924--25 au fost în Căminul „Casa Învățătorilor” 101 fii

financiar 1924.

Lingeria		Apă și canal.		Cheltuieli de birou		Taxe de asigurare a servit.		Medicamente		Diverse		Spăături		Totalul Eșitelor	
Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.	Lei	b.
3994										1455		120		252,861	56
218								407	25	20				192,230	55
450		10,321	25	660		6013	88	1423	—	1505	75			214,989	83
1420				440				651	45	650		117		215,909	63
95				460				221	—	—	—			163,443	97
								1203	—	1620	—			147,055	20
19,895										1539	—	480		174,833	73
				710						81	—	108		94,577	54
7673				2841	50					520	—			119,809	—
				260				72	—	1995	—	1400		88,436	15
264										885	—			431,411	15
										1044	—	166		390,831	45
34,009	—	10,321	25	5371	50	6013	88	3756	70	11,535	75	2391	—	2.486.389	78
BILANȚ: Intrate:													2.489,372	05	
Eșite:													2.486,389	78	
Sold la 31/XII 924:													2982	27	

Director administrativ:
(ss.) Andrei Pora.

blou

Învățătorilor* în anul școlar 1924—25.

Fii de preoți		Fii de industriași și comercianți		Fii de agricultori		Total
Solvenți (Bursieri în bani ai Universit.)	Solvenți	Solvenți (Bursieri în bani ai Universit.)	Solvenți	Solvenți (Bursieri în bani ai Universit.)	Solvenți	
6	9	1	3	4	21	111
1	1	—	—	5	—	24
—	1	4	—	1	1	15
1	—	—	—	1	1	9
—	—	—	—	—	—	18
8	11	5	3	11	23	177

de învățători membri ai Fondului „Gheorghe Lazăr”.

Director administrativ:
(ss.) Andrei Pora

CASA ÎNVĂȚĂTORILOR**Bilanțul anului financiar 1924.****Intrate**

Luna	Taxe de întreținere		Dela F. Gh. L. (Burse)		Subvenție dela stat		Taxe de locuință		Taxe de uzaj și bibliotecă		Alimente vândute		Donațiuni		Diverse		Subvenție dela Fondul Gheorghe Lazăr		Soldul anului financiar 1924		Totalul intratelor	
	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	L	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b	Lei	b
ianuarie	43.450	—			230.500	—	975	—	500	—											275.722	46
februarie	183.850	—					1.020	—	300	—	620	—			113	98			297	—	185.903	98
martie	126.425	—	14.625	—	230.500	—	330	—	200	—	800	—			2.515	65	8.333	33			383.728	98
aprilie	107.475	—							100	—	640	—									108.215	—
mai	122.600	—									800	—			3.300	—					126.700	—
iunie	111.225	—			230.500	—	2.505	—			620	—									344.850	—
iulie	1.350	—					2.010	—			250	—									3.610	—
august	1.520	—			230.500	—					350	—									232.370	—
sept.	56.100	—					37.915	—					50	—							94.065	—
oct.	158.250	—			50.000	—	1.140	—							300	—					209.690	—
noemvr.	153.750	—	14.625	—	30.000	—	640	—	17.800	—							8.333	33			225.148	33
dec.	89.100	—	124.125	—											2.810	—	83.333	30			299.368	30
Total	1.155.095	—	153.375	—	1.002.000	—	46.535	—	18.900	—	4087	—	50	—	9.039	63	99.999	96	297	46	2.489.372	05

Raportul

Cassierului „Fondului Gheorghe Lazăr“ despre starea casei la 30 Iunie 1925, către adunarea generală ținută la 6, 7 și 8 Septembrie 1925 în Timișoara.

Onorată Adunare Generală!

În 2 Aug. 1925 s'au împlinit 5 ani decând „Fondul Gheorghe Lazăr“ a luat ființă. Un timp relativ scurt în viața unei instituțiuni, însă cu toate acestea destul, ca să poată evidenția, că deși instituție tânără, a putut să realizeze imparte scopul pentru care a fost înființat.

Dacă vom lua în considerare însă, că acest fond, a cărui menire e să ajutore fiii de învățători, cari urmează la studii mai înalte și academii, a fost înființat din o necesitate și un spirit de jertfă mai înalt a învățătorimei române; dacă vom avea în vedere faptul, că acest fond fără de nici un alt ajutor din afară, bazat numai pe cotizațiile anuale ale membrilor și a putut totuși să facă cât a făcut, atunci să sperăm, că în timpul cel mai apropiat când întreaga învățătorime se va grupa în jurul acestei instituțiuni va fi și mai mult în stare să-și ajutore pe membrii avizați la un sprijin material.

Durere însă, că o parte din învățătorii noștri n'au voit să înțeleagă rostul acestui fond, având concepția greșită, că de ce să se facă membrii și să se oblige a solvi cotizațiile anuale, când și așa nu au speranța să beneficieze cândva de binefacerile acestui fond, neavând copii. Aceasta concepție greșită și egoistă, nu poate cadă cu spiritul idealist și capabil de jertfe mari a învățătorimei române, care a știut în timpuri cu mult mai grele să fie la culmea chemării, când a fost vorba de ajutorul reciproc și consolidarea tagmei.

Cotizația anuală e atât de minimală, încât acest fapt nu trebuie să împedecă pe nimeni a se face membru acestui fond, care cu timpul o să devină titlul de glorie al învățătorimei române, care a știut să creeze pe lângă altele și acest institut cu folos real. Deci apelăm și de astădată cu toată insistența la întreaga învățătorime, ca să se înscrie în șirul membrilor acestui fond, ca astfel uniți, să-și poată ajunge scopul deîfapt în timpul cel mai scurt.

Și acum în urma acestor constatări de ordin general să-mi dați voie să trec la aceia parte a raportului, unde voi arată gestiunea anului 1924/925 după poziția conturilor, atât la intrate cât și la eșite, unde voi avea ocaziunea să arăt și D-Voastră să constatați, felul cum s'au încasat taxele, cum s'a augmentat fondul din alte venit, precum și despre cheltui lile, ce au fost în decursul anului de gestiune 1924/925.

1. Cotizația de 1% a leii de bază, sau taxa de membru activ a fondului.

De astădată va trebui să arăt cu o deosebită satisfacție, că până când în anul de gestiune 1923/924 s'au încasat din taxa de membru numai 66,814 lei 50 bani, până atunci în anul de gestiune 1024/925 s'au încasat 172329 lei 50 bani' deci mai mult cu 102515 lei. Acest fapt îmbucurător s'a produs în urma unei împrejurări norocoase, care o voi spune mai târziu.

Și acum, că e vorba de cotizații, aflu de necesar a arăta O. Adunării generele felul încasării taxelor după județe, numărul membrilor și restanțele ce sunt încă neîncasate pe anii 1921 până în 1924, precum și taxele pe anul curent, din care apoi se va putea constata și aceea, că din fiecare județ câți membri s'au înscris și unde s'au făcut solvirile mai regulat.

Jud. Alba de jos: Membri înscriși 75, morți 1, a părăsit învățământul inv. restanțe 14836 lei.

Jud. Arad: membri înscriși 523, morți 1, a părăsit învățământul 2., restanțe 98307 lei.¹⁾

Jud. Bihor: membri înscriși 44, morți a părăsit învățământul 3 inv., restanțe 4250 lei.

Jud. Bistrița-Năsăud: membri înscriși 127, morți 3, a părăsit învățământul 7 inv. restanțe 12191 lei.

Jud. Brașov: membri înscriși 48, morți a părăsit învățământul , restanțe 17666 lei

Jud. Caraș Severin: membri înscriși 179, morți , a părăsit învățământul , restanțe 30215 lei.

Jud. Cojocna: membri înscriși 137, morți 7, au părăsit învățământul 7 inv., restanțe 3702 lei.

Jud. Ciuc: membri înscriși 20, morți , a părăsit învățământul 1 inv., restanțe 7620 lei.

Jud. Făgăraș: membri înscriși 170, morți , a părăsit învățământul , restanțe 18596 lei.

Jud. Hunedoara: membri înscriși 143, morți, 7, a părăsit învățământul 9 inv., restanțe 38222 lei.

Jud. Mureș-Turda: membri înscriși 62, morți 2, au părăsit învățământul 5 inv., restanțe 665 lei.

Jud. Maramureș: membri înscriși 25, morți 1, a părăsit învățământul 1 inv., restanțe 1265 lei.

Jud. Odorheiu: membri înscriși 157, morți , a părăsit învățământul , restanțe 56413 lei.

Jud. Sălaj: membri înscriși 47, morți , a părăsit învățământul 2 inv. restanțe 5023 lei.

Jud. Sătmăre: membri înscriși 183, morți , a părăsit învățământul 2 inv. restanțe 41374 lei.

Jud. Solnoc-Dăbâca: membri înscriși 63, morți 1, a părăsit învățământul 1 inv., restanțe 21594 lei.

Jud. Sibiu: membri înscriși 76 morți 2, au părăsit învățământul 7 inv., restanțe 1038 lei 50 bani.

¹⁾ Din restanța arătată la încheierea raportului am mai primit 6726 Lei.

Jud. Târnava Mare: membri înscriși 33, morți . . . , au părăsit învățământul 3, restante 4548 lei.

Jud. Târnava mică: membri înscriși 59, morți 1, au părăsit învățământul . . . , restante 9956 lei.

Jud. Timiș-Torontal: membri înscriși 160, morți . . . , a părăsit învățământul 1, restante 53802 lei.¹⁾

Jud. Treiscaune: membri înscriși 109, morți . . . , au părăsit învățământul . . . , restante 14093 lei.

Jud. Turda Arieș: membri înscriși 100, morți 1, au părăsit învățământul 7, restante 10407 lei

Jud. Botoșani: membri înscriși 1, morți . . . , a părăsit învățământul . . . , restante 120 lei.

Jud. Ismail: membri înscriși 1, morți . . . , a părăsit învățământul . . . , restante 425 lei.

Jud. Brăila: membri înscriși 1, morți . . . , a părăsit învățământul . . . , restante

Jud. Mehedinți: membri înscriși 1, morți . . . , a părăsit învățământul . . . , restante

Prin urmare putem constata, că astăzi avem 2547 membri activi înscriși, au decedat până astăzi 28 membri și au părăsit învățământul 58 membri. Suma restantă din taxa de membri de la 1 Ian. 1921 până la 31 Dec. 1924 e 466328 Lei 50 bani

Pentru a se putea constata și mai bine starea fondului și pentru a se putea stabili pentru viitor un fel de buget real, am aflat de necesar a arăta și pretenziunile anuale ale fondului de la membrii săi. În scopul acesta în cele ce urmează voi arăta și pretenziunile fondului față de membrii săi pe județe pe anul în curs 1925 și anume:

În Jud. Alba de Jos trebuie să se încaseze taxe pe anul 1925		Suma de	5740	lei
la jud.	Arad	---	---	56208
"	"	Bihor	---	4752
"	"	Bistrița Năsăud	---	7622
"	"	Brașov	---	5712
"	"	Caraș-severin	---	20408
"	"	Cojocna	---	9024
"	"	Ciuc	---	2280
"	"	Făgăraș	---	17240
"	"	Hunedoara	---	15628
"	"	Mureș Turda	---	7347
"	"	Maramureș	---	2996
"	"	Odorhei	---	18176
"	"	Sălaj	---	5088
"	"	Satmar	---	21850
"	"	Solnoc Dăbâca	---	7036
"	"	Sibiu	---	8586
"	"	Târnava Mare	---	3696
"	"	Târnava Mică	---	6768

1) La încheierea raportului ni s'a trimis toată restanța și anume: o parte prin banca Albina, iar altă parte prin adm. financiară din Timișoara, în recipise.

„	„	Timiș-Torontal	---	---	---	---	„	„	19023	„
„	„	Treiscaune	---	---	---	---	„	„	9322	„
„	„	Turda Arieș	---	---	---	---	„	„	6719	„
„	„	Botoșani	---	---	---	---	„	„	120	„
„	„	Ismail	---	---	---	---	„	„	120	„
„	„	Brăila	---	---	---	---	„	„	120	„
„	„	Mehedinți	---	---	---	---	„	„	120	„

În total trebuie să se încaseze suma de 261,701 lei, deci împreună cu restanța de pe anii 1921-1924 în suma de 466328 lei 50 bani, fondul are o pretensiune la finea anului 1925 în suma de 728029 lei 50 de bani, o sumă destul de considerabilă, care dacă ar fi încasată am ajunge să mărim în mod simțitor fondul neatacabil și am putea da mai multe burse și ajutoare pentru fiii de învățători lipsiți de mijloace materiale.

Cauza, că s'a adunat așa mare restanță e, că domnii membri în cea mai mare parte nu au satisfăcut datoriei de a achita taxele regulat.

Am încercat să încasăm la început taxele prin rev. școlare, însă nu ne-a reușit să ne ajungem scopul pe deplin, deși unele revizorate au încasat sume destul de frumoase, însă în urmă însuflețirea a scăzut. În anul 1923 am trimis din centru provocări fiecărui membru, rezultatul a fost și mai slab, căci numai parte din membri și-au făcut datoria și cea mai mare parte nu.

Situația aceasta a dat mult de gândit comitetului, căci în lipsă de bani nu puteam satisface angajamentelor luate de a da burse, ajutoare și subvențiune Casei Învățătorilor. Atunci Comitetul fondului într'o ședință din vara anului 1924 a adus ho'ă frea, ca să se facă intervenții la On. Minister al Instrucțiunii pentru a da ordin revizoratelor școlare să încaseze, respective să rețină taxele din leafa tuturor învățătorilor, cari sunt membrii de drept și înscriși ai fondului Gheoghe Lazăr. Dându-se acest ordin, în toamna anului 1924 s'a și trimis fiecărui revizorat școlar un tablou al membrilor, cari au fost în restanță la fond și așa acum avem nădejdea să se poată încasa în decursul acestui an toate restanțele precum și taxele curente.

Mulțumită acestor dispoziții, revizoratele școlare au început să încaseze taxele restante, dela unele sosind în întregime și în parte, iar dela altele avem asigurări, că încasează acuma, așa, că în curând vom fi în ordine și cu chestia încasării și astfel vom ajunge în situație de a satisface scopurilor, ce ne-am propus a le realiza. Deci și cu această ocaziune ținem să aducem mulțumirile noastre Dilor revizori școlari, cari știu să îmbrățișeze și sprijinească o cauză de cel mai mare folos pentru tagma învățătorescă. Facem totodată apel la toți membrii fondului să-și achite taxele la fond cu toată dragostea și să facă propagandă între colegii, cari nu s'au înscris, să intre în șirul membrilor fondului, ca astfel aceasta instituție având la dispoziție rezerve materiale, să și poată îndeplini scopurile care și-a propus a le realiza.

2. *Colecte.* În acest an de gestiune a mai încurs la F. Gh. Lazar dela 1 inv. suma de 400 Lei, rămasă ne achitată, din listele de colecte ce se lansase în anul 1921. Despre rezultatul acestei colecte întreprinse, am făcut amintire în raportul din anul 1923 și 1924.

3. *Donații benevole.* Afară de taxele de membru și colecte, „Fondul Gheorghe Lazăr“ s'a mai augmentat cu donații benevole și anume:

Dela Revizoratul școlar din Dej 297 lei, donații dela inv. statificați. Dela Banca agrară și alte bănci din Cluj, pentru bus-tul Gh. Lazar 4800 Lei. Dela Banca Învățătorilor 500 lei. Dela Gh. Tilinca s. rev. școlar 500 lei și dela o petrecere 40 lei, total 6137 lei.

4. *Cotizația de 25% din venitul curat al producțiilor școlare.* Fondul Gh. Lazăr s'a mai augmentat în anul de gestiune 1924—25 din cotizațiile de 25% a producțiilor școlare cu 250 lei. Și de astădată trebuie să constat cu durere, că în acest an numai chiar 2 inv. ne-au trimis astfel de cotizații și anume: Dl. Romul Densușean inv. din Bistrița 200 Lei și Dl. Gheorghe Ștefu inv. Ferma Cojocna, 50 lei.

Apelăm din nou la toți membrii acestui fond, ca să nu dea uitării această instituție și din venitul producțiilor școlare să verse 25%, pentru Fondul Gh. Lazăr, care este a tuturor învățătorilor.

5. *Interese capitalizate.* Fondul s'a mai augmentat în acest an de gestiune și cu interesele ce au rezultat după banii depuși la Banca Învățătorilor Cluj și anume: cu 1408 lei, cari interese s'au capitalizat.

6. *Diverse.* La acest cont a încurs suma de 117606 lei 50 bani și anume: Din prețul broșurilor „Gheorghe Lazăr“ de Dl. prof. V. Lazar, 1654 lei. Cont curent ridicat dela Banca învățătorilor 112 182 lei 50 bani. Abonamente pentru rev. „Învățătorul“ și taxele de membru la Asociația generală a învățătorilor trimisă din partea membrilor, 3770 lei.

Ajungând la sfârșitul părții I a raportului, în care am arătat amănunțit proveniența, felul și modalitatea sumelor intrate la cassetiera „Fond. Gh. Lazăr“, voi arăta în partea a II-a felul cheltuielilor ce a avut fondul în anul de gestiune 1924—25 și anume:

1. *Burse și semiburse.* În anul de gestiune 1924—25 s'au plătit Casei învățătorilor burse și semiburse pentru fi de învățători, cari urmează la Universitatea din Cluj își sunt primiți în Casa învățătorilor, suma de 87.750 lei.

2. *Subvenție pentru Casa învățătorilor.* Tot în anul de gestiune 1924—25 s'a dat subvenție Casei Învățătorilor în suma de 24,999 lei 99 bani, care sumă s'a folosit pentru trebuințele Casei învățătorilor.

3. *Ajutoare.* În anul de gestiune 1924—25 s'au mai dat următoarele ajutoare și anume: Fraților Ioan și Viadimir Duca

elevi la liceul din Dej, orfani de învățători, suma de 2000 lei. Dlui Miron Oltean student la politehnica din Berlin 5000 lei. Dlui Șufan Bobiș student în Franța 5000 lei și inv. Ioan Oancea din Cunța j. Alba de Jos 7000 lei, în total 19.000 lei.

4. *Tipărituri.* La poziția tipărituri s'au cheltuit în total 1050 lei, pentru tipărirea 120 tablouri și 2000 declarațiuni.

5. *Cheltuieli de birou.* La această poziție s'au cheltuit 108 lei 50 bani pentru timbre și hârtie, iar 253 lei pentru porto pe sticlă la trimiterea sumelor de bani și scrisori, total 361 lei 50 bani.

6. *Diurne și remaneroșii.* La acest cont s'a achitat suma de 9300 lei și anume: 6000 lei remunerație casierului general pentru munca depusă zilnic pentru administrarea fondului, iar restul de 3300 lei s'au dat funcționarilor fondului, ca diurnă pentru mai multe deplasări ce s'au făcut în chestia Casei Învățătorilor la București.

7. *Diverse.* La acest cont se arată o sumă de 124,125 lei 50 bani, care s'a spesat în modul următor: Dlui Medrea sculptor s'a plătit suma de 25.000 lei. Replătirea contului curent Băncii Învățătorilor 64.082 lei 50 bani. Pentru transportarea și așezarea bustului Gh. Lazar s'a cheltuit suma de 4773 lei 50 bani. Pentru transcrierea statutelor „Fondului Gh. Lazăr” și o telegramă trimisă contenciosului Ministerului Instr. 597 lei 50 bani. Pentru tipărirea alor 1000 broșuri „Gh. Lazar” de Victor Lazar profesor la școala normală din Cluj 2400 lei. Honorar Dlui Dr. V. Roman pentru susținerea chestiei Casei învățătorilor la contenciosul în București 15 000 lei. Spese de proces Dlui Dr. Kis și Dr. S. Nemeș în chestia procesului avut cu Dl. Dr. O. Ghibu 4497 lei. Abonament pentru Rev. Învățătorul și taxa pentru Asociația învățătorilor trimise din partea unor învățători membrii ai fondului 4025 lei. Amendă plătită Tribunalului 500 lei. Administrației Rev. Învățătorul pentru publicarea rapoartelor Comitetului și Casierului Fondului 3000 lei. Extragerea din registrul de cassă alor 250 lei care se află în hârtii de valoare acție la Banca învățătorilor Cluj, total 124.125 lei 50 bani.

În urma acestora demonstrând și justificând fiecare cont, atât la întrate cât și la eșite în liniamente generale și amănunțit, cred totuși, că pentru scoaterea mai bine în evidență a întratelor și cheltuielilor va fi consultat, ca să fac un bilanț numai cu cifre, ca astfel să se poată controla și constata mai bine starea Fondului Gh. Lazăr la finea lunii Iunie 1925.

I. Intrate

1. Saldul trecut de pe luna Iunie 1924	—	—	27.999	Lei 51 b.
2. Cotizația de 1% sau taxa de membru	—	—	172.329	” 50 ”
3. Colecte din listă	—	—	400	” — ”
4. Donații dela inv. statificați și din benevole	—	—	6137	” — ”
5. Cotizație de 25% a ven. curat dela prod. școl.	—	—	250	” — ”
6. Interese capitalizate	—	—	1408	” — ”
7. D.verse	—	—	117606	” 50 ”

Totalul întratelor 326130 Lei 51 b.